

LOVASSY LÁSZLÓ GIMNÁZIUM
Lovassy-László-Gymnasium

Pedagógiai Program

Egészségnevelési program

2014.

1. Az iskolai egészségnevelés törvényi háttere

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. § g) pontja alapján az iskolai Pedagógiai Programnak tartalmaznia kell az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket,

2. Célok és feladatok

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 128. § x. fejezet 1-10. pontja és a 129. § 1-4. pontja értelmében :

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné területére terjednek ki.

A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján kívül csak olyan, a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szakember vagy szervezet programjait, alkalmazásában álló munkatársát vonhatja be tanórai vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik minőségbiztosított egészségfejlesztési, prevenciós programmal és az egészségpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

A nevelési-oktatási intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi

- a) az intézményben dolgozó iskolapszichológus,
- b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá
- c) amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

A Lovassy László Gimnázium egészségnevelési programjának célja, hogy az iskolapolgárok megismerjék az egészségvédelem, az egészségfejlesztés és a környezetvédelem kiemelt kérdéseit, valamint képesek legyenek arra, hogy ezen komplex területen saját személyiségüket pozitív irányban fejleszteni tudják.

Az ismeretközlés, a képességfejlesztés és a közösségek felelősségének kérdéseit kiemelten kezeljük az alábbi területeken:

- az életkorral járó biológiai, pszichohigiénés és életmódi tennivalók
- a társkapcsolatok egészségi, etikai kérdései
- az egészségre káros szokások
- antihumánus szenvedélyek
- az egészséges életvitelhez szükséges képesség fejlesztésének lehetőségei
- a testi és lelki egészség erősítése és fejlesztése valamint a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása
- az egészségérték tudatosítása (figyelemfelkeltés, tájékoztatás, motiváló és aktivizáló tudatosítás)
- a környezeti kultúra tudatos formálásának fontossága és lehetőségei
- az ember és a természet egymásrautaltsága,
- a természeti és mesterséges környezet ápolása, megóvása.

Kiemelkedő fontosságúnak tartjuk a mindennapos testedzés változatos lehetőségeinek megteremtését az iskolában (a részletesebb szabályozást a testnevelés helyi tanterve tartalmazza).

Céljaink megvalósítását a kerettanterv helyi tanterveiben átgondolt tevékenységek segítik. Elvárjuk, hogy iskolánk minden pedagógusa átérezze az alapelvek fontosságát, és oktató-nevelő munkája során minden lehetőséget (ebbe beletartozik a személyes példaadás felelőssége is) használjon ki arra, hogy a diákok egészségtudatos magatartása az egészségfejlesztés során kialakuljon. Kiemelt szerepet szánunk a biológia, kémia, fizika, földrajz és testnevelés tantárgyak tanárainak, valamint az osztályfőnököknek.

A célok megvalósítása érdekében a nevelőtestület szorosan együttműködik az iskola egészségügyi szolgálattal (iskolaorvos, védőnő, iskola-fogászat, iskolapszichológus/pszichiáter), a szülői közösségekkel, a diákönkormányzattal, az iskolai étkeztetést vezető éttermek vezetőivel, az iskolai büfé üzemeltetőjével. Iskolai illetve tanulói baleset esetén a 11/1994.MKM rendelet 2. sz. mellékletében leírtak alapján járunk el.

Az egészségnevelésben is igyekszünk kihasználni az új típusú infokommunikációs lehetőségeket, ezért az egészségről, az egészséges életmódról szóló honlapot (<http://egeszseg.lovassy.hu>) üzemeltetünk.

3. Az egészségnevelés témakörei

Évfolyamonként **6 gondolkör** köré csoportosítjuk a feldolgozásra szánt **témaköröket**:

- fizikai egészség
- szociális egészség
- életet veszélyeztető tényezők
- szerelem, szex
- élettechnikák
- környezeti kultúra

Az egyes témakörök kiemelt (elmélettel is feldolgozandó) témái:

3.1. Fizikai egészség

- a testi-lelki egészség és a környezet harmonikus kapcsolatának kialakítása
- helyes szabadidős szokások kialakítása
- mozgás és személyes higiéné
- egészséges táplálkozás
- egészséges ruházkodás
- elsősegélynyújtás

A fizikai egészség témához kapcsolódik az iskola-egészségügyi szolgálat tevékenysége. A tanulók egészségi törzslapján szereplő legfontosabb betegségekről, fizikai elváltozásokról az iskolaorvos illetve a védőnő a szülőn keresztül tájékoztatja az osztályfőnököt (a kölcsönös tájékoztatás minden esetben a titoktartási kötelezettség betartásával történik). Szükség esetén (pl. krónikus betegségek – cukorbetegség, szívbetegség, asztma, allergia, epilepszia stb.) az iskolaorvos (védőnő) tájékoztatja a nevelőtestületet (osztályfőnököt) a tanulóval kapcsolatos speciális feladatokról.

Tervezzük diákok és tanárok részére elsősegélynyújtó tanfolyamok megszervezését. „Egészségnap” illetve „Egészség hete” rendezvénysorozatok keretein belül hívjuk fel diákjaink figyelmét az egészséges életmód szükségességére, lehetőségeire.

Az iskolavezetés az iskolai egészségügyi szolgálattal közösen minden évben elkészíti a tanévben esedékes kötelező orvosi vizsgálatok, szűrések ütemezését. Évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és belgyógyászati vizsgálaton kell részt vennie a tankötelezettség végéig a tanulóknak (Kt. 41. § (5).) Az ütemezés olyan legyen, hogy a tanév rendjében rögzített nevelési-oktatási feladatok ellátását ne zavarja. Törekedni kell arra, hogy a kötelező orvosi vizsgálatok ne a tanítási órák rovására szerveződjenek.

A testnevelés tantárgy helyi tantervében rögzíti a tanulók fizikai állapotára vonatkozó felmérés elveit és ütemezését. Ugyanitt adjuk meg a gyógytestnevelésre utalás feltételrendszerét. A helyi tanterv ezen előírásait az iskolaorvossal közösen alakítja ki a munkaközösség.

Az egészséges táplálkozással kapcsolatban **a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 130. § x. fejezet 1-5. pontja szerint:**

A nevelési-oktatási intézményben biztosított közétkeztetés élelmiszer-alapanyagainak beszerzését az étkeztetés megszervezője lehetőség szerint összehangolja a helyi élelmiszeralapanyag-termeléssel és -előállításal.

Ha a nevelési-oktatási intézmény fenntartója vagy az intézmény vezetője - amennyiben erre az intézmény alapító okirata feljogosítja - megállapodást kíván kötni az intézményben üzemelő élelmiszerárúsító üzlet vagy áruautomata működtetésére, döntéséhez beszerzi az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleményét. Az iskola-egészségügyi szolgálat abban a kérdésben foglal állást, hogy az árukínálat megfelel-e az egészséges táplálkozásra vonatkozó ajánlásoknak, továbbá hogy tartalmaz-e olyan terméket, amely alkalmas lehet a tanuló figyelmének, magatartásának olyan mértékű befolyásolására, hogy azzal megzavarja a nevelési-oktatási intézmény rendjét, vagy rontsa a nevelő-oktató munka hatékonyságát.

A nevelési-oktatási intézmény fenntartója, vezetője nem köthet megállapodást, ha az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint az árukínálat nem felel meg a (3) bekezdésben meghatározott ajánlásoknak, kivéve, ha az iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség a megállapodás megkötését támogatja.

Az intézményben üzemelő élelmiszer-árúsító üzlet nyitvatartási rendjének és az áruautomata működtetési időszakának a megállapodásban történő meghatározásához a nevelési-oktatási intézmény vezetője beszerzi a fenntartó, az iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség és az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat egyetértését.

Az iskolavezetés vizsgálja, hogy a diákétkeztetéssel foglalkozó cégek (menza, büfé) mennyire figyelnek oda az egészséges gyermektáplálkozás irányelveire. Szerződésben is rögzíti, hogy az egészségesebb táplálkozást elősegítő termékeket nagyobb arányban forgalmazzák (gyümölcs, természetes ásványvíz, szénhidrátszegény üdítők forgalmazása, mesterséges anyagokat tartalmazó édességek és üdítők visszaszorítása). Terjedjen ki a figyelem a speciális étkezési szükségletű gyermek igényeinek felmérésére, és lehetőség szerint ezen reális igények kielégítésére is. Az iskolai büfé 2005-ben gyermekbarát büfé címet nyert el.

3.2. Szociális egészség

- sikeres fellépés, megjelenés
- az ideális emberi kapcsolatok megvalósítása
- a sikeresség biztosítója a jól működő család
- az egyén, a család és a társadalom egészséges kapcsolata
- a szomatikus egészség megőrzése a saját és a társadalom által biztosított rendszerek igénybevitelével (egészségügyi ellátás lehetőségei)
- a káros szenvedélyek - környezeti hatásuk az emberi kapcsolatok alakulására
- a barátság, mint a kapcsolatrendszer alapja
- konfliktusok a kapcsolati rendszerben
- a kommunikáció szerepe a konfliktusok kezelésében

A szociális egészség témához kapcsolódik különösen az iskola-pszichológus/pszichiáter munkája. Törekedni kell arra, hogy a mentálisan rászoruló gyermekek problémáik feltárásához és azok orvoslásához megkapják a szakember segítségét. Az iskola-pszichológusa/pszichiátere az iskola-orvossal, védőnővel és az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével kidolgozott program alapján segítséget nyújt az iskolai terhelések mentális hatásának vizsgálatához (pl. vérnyomás-mérések, alvászavarok felkutatása, visszatérő hasfájások, fejfájások). Az iskola-egészségügyi szolgálat

segítséget nyújt a pedagógusoknak ahhoz, hogy felismerjék és kezelni tudják (akár szakemberhez történő irányítással is) a pszichoszomatikus tünetekkel küzdő serdülőket (pl. magatartási zavarok, a serdülőkori depresszió stb.). Súlyosnak ítélt esetekben (pl. a serdülő családon belüli bántalmazása esetén) az iskola igazgatója segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól (Kt. 41.§.(6))

3.3. Életet veszélyeztető tényezők

- másság és tolerancia
- a szabadidő helyes eltöltése
- a sikeres ember viszonya az életet veszélyeztető tényezőkhöz
- a szenvedélybetegségek
- az alkoholfogyasztás, a drogok és a dohányzás egészséget károsító hatásai
- a „legális” és „illegális” szerek, a függőség, a hozzászokás
- törvényi szabályozások
- a függőség válfajai és fokozatai, társadalmi megítélésük
- pszichés betegségek (anorexia, bulímia, öngyilkosság, stb.)

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 131. §. fejezet 1-4. pontja szerint:

A nevelési-oktatási intézményben folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek, tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Az iskolának és a kollégiumnak kiemelt figyelmet fordít a magatartási függőség és a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának, valamint a nevelési-oktatási intézményben megjelenő bántalmazás és agresszió megelőzésére, továbbá a gyógyult szenvedélybeteg és bántalmazott tanulók beilleszkedésének elősegítésére, ennek során indokolt esetben együttműködik az iskola-egészségügyi szolgálattal.

Abban az esetben, ha a pedagógus a gyermek, a tanuló bántalmazását vagy deviáns viselkedésformákat észlel, az adott osztály vagy tanulócsoporthoz nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett gyermekek, tanulók az iskolapszichológus kiemelt segítségével részesülnek.

Amennyiben az érintett gyermek, tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az intézmény vezetője értesíti óvodás gyermek esetén az óvodapszichológust, tanuló esetén az iskolapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a gyermek, a tanuló köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

Az életet veszélyeztető tényezők „intézményen belüli” felismeréséhez is fontos az iskola-egészségügyi szolgálat (iskola-orvos, -pszichológus, -pszichiáter) segítsége. A gyermekvédelmi törvény előírásának megfelelően a veszélyeztetett gyermekekkel való foglalkozás felelőssége nemcsak az ifjúságvédelmi tanár feladata. Az, hogy ki tartozik a veszélyeztetett kategóriába, sokszor nehéz felderíteni, ebben a diákközösség is sokat segíthet. A kortárs-segítő hálózat kiépítésére és a segítők koordinálására is kellő figyelmet és energiát kell a nevelőtestületnek fordítania.

3.4. Szerelem, szex

- a serdülés
- a szexuális orientáció genetikai és társadalmi okai, következményei

- felkészülés a családi életre
- a fogamzásgátlás serdülőkorban és a felnőtt életben
- a szexuálisan terjedő betegségek
- a családtervezés

A szerelem és szex témakörben különösen fontos a diákközösségek véleményének és az egyén problémáinak felszínre hozása. Az iskolaorvos és a védőnő segítik az osztályfőnök munkáját. Felvilágosítják a tanulókat a nemi úton terjedő fertőző betegségekkel kapcsolatos teendőkről, a fertőző betegségek megelőzéséről, tájékoztatást nyújtanak a kötelező és a fakultatív védőoltásokról. Megvitatják a tanulókkal a HIV pozitív esetek „kezelésének” különböző fokozatait és színtereit, a közösség felelősségét a fertőző betegségekkel kapcsolatban. Segítik a felnövekvő generációt abban, hogy felnőttként egészségen gondolkodjanak, és felelősségteljesen cselekedjenek a gyermekvállalás kérdésében.

3.5. Élettechnikák

- a reális önkép kialakítása, a kritikai érzék tudatos fejlesztése.
- önértékelés az általunk létrehozott környezeti hatások tükrében
- önismeret, önkritika mások kritikájának elfogadása alapján
- kamaszkori túlkapások felismerése és legyőzése
- mások józan kritizálása, reális megítélése a tolerancia jegyében
- milyennek látnak engem mások?
- milyenek lehettek, milyenek voltak az előző generációk értékrendjei, ezekből mit vett át a jelen generáció, és ez milyen új értékeket teremtett?
- hogyan élhetünk saját hibáinkkal?
- az előítélet fogalma és káros következményei

3.6. Környezeti kultúra

- a környezet hatása az emberi egészségre
- természetes és mesterséges környezet
- az ember pozitív és negatív hatása az ember környezetére

A környezettudatos nevelés fontosságát és lehetőségeit tartalmazza iskolánk Környezeti nevelés programja.

3.7. Komplex intézményi mozgásprogram

A Lovassy László Gimnázium mindent megtesz annak érdekében, hogy diákjai egészséges éljenek, mozgás-gazdag életvitelt kövessenek. Ennek érdekében a következőkben vagyunk elkötelezettek:

- a heti 5 óra testnevelés óra - amennyiben az oktatásszervezésileg megoldható – a hét 5 különböző napján, napi egy órában valósuljon meg;
- a testnevelés órákon elsődleges a mozgással megvalósított készségfejlesztés;
- mindent meg teszünk annak érdekében, hogy a diákok testnevelés órán minél többet fussanak, kocogjanak;

- havonta egyszer - a tavaszi és az őszi időszakban – egy testnevelés órán veszprémi Kolostorok Völgyébe közösen futunk le és tartunk ott testnevelésórát;
- a tanítási órák után lehetőséget biztosítunk a mozogni vágyóknak, hogy különböző sportkörökben fejlődhessenek tovább;
- havonta egy alkalommal a hétvégi napok egyikén egésznapos túrát szervezünk az érdeklődő és mozogni, túrázni vágyó diákoknak.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre vonatkozó részletes programját az iskola éve munkaterve tartalmazza.

4. Módszerek

Az egyes évfolyamokon a témák elméleti feldolgozása különböző módszerekkel történhet. A szituációs játékok, a gyűjtőmunka, a család tagjaival készített interjúk és a csoportmunka segíthet az ismeretek mélyebb, élményszerűbb elsajátításában. Több téma feldolgozásához érdemes külső előadót hívni, filmeket, irodalmi és képzőművészeti alkotásokat elemezni, megbeszélni. Az említett módszereket az életkori sajátságoknak megfelelő arányban alkalmazzuk.

A rendszeres mozgás (futás, torna, kerékpár- és gyalogtúrák) csoportos végzése, az egészséges versenyszellem kihasználása segíthet abban, hogy ez a tevékenységi forma beépüljön a tanulók mindennapjaiba. A testnevelés helyi tanterve tartalmazza az iskola-orvos „sportorvosi” teendőit.

A 11. osztályban fokozott hangsúlyt kell fektetni az emelt/középszintű választás, a pályairányítás segítésére. Ehhez az iskolapszichológus segítségét is igénybe vesszük, akit az EMMI rendelet szerint is alkalmazni kell.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 132. §. fejezet 1-7. pontja szerint:

A nevelési-oktatási intézményben alkalmazott iskolapszichológus ellátja az e §-ban meghatározott feladatokat, amelyek elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.

A nevelési-oktatási intézményben dolgozó iskolapszichológus közvetlen segítséget nyújt a pedagógusoknak a nevelő-oktató munkához.

Az iskolapszichológus a nevelési-oktatási intézményben a gyermekekkel, a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit, továbbá

a) megszervezi azokat a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek,

b) megszervezi a mentálhigiénés preventív feladatokat a nevelési-oktatási intézményben az egyén, a tanulócsoporthoz, és az intézményi szervezet szintjén,

c) megszervezi a nevelési-oktatási intézményben az egészségfejlesztéssel, a nevelő-oktató munka, a szexuális nevelés segítségével, a nevelési-oktatási intézményben észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai témájú feladatokat,

d) megszervezi a krízistanácsadást a következő váratlan súlyos élethelyzetekben: kortárshaláleset, súlyos iskolai kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbbírányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez, valamint

e) a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló tehetséggondozásában a pedagógusokkal és a pedagógiai szakszolgálat szakemberével közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit.

Az előző bekezdés a) pontjában meghatározott szűrővizsgálatok kiemelt célcsoportja a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban álló gyermekek, tanulók azon csoportja, akik az Nkt. 5. § (1) bekezdésében meghatározott és életkoruknak megfelelő pedagógiai szakaszt megkezdték, így

b) iskola esetén a kilencedik évfolyamos tanulók.

Az iskolapszichológus szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervezhet a gyermek, a tanuló, a pedagógus, továbbá a szülő megkeresésével, valamint az érintett gyermek, tanuló személyiségének fejlesztésével összhangban a szülő számára is.

Az iskolapszichológus szükség esetén az iskolában pályaválasztási és pályaaorientációs tanácsadást szervez, amelynek során

a) együttműködik a pedagógusokkal és a kijelölt pedagógiai szakszolgálat pályaválasztási szakemberével,

b) a helyi lehetőségek függvényében pályaaorientációs foglalkozásokat tart az ötödik évfolyamtól kezdődően az önismereti, képességstruktúra-feltárási, pályaismereti témakörben.

Az iskolapszichológus

a) segíti a pszichológiai ismereteknek a nevelési-oktatási intézményen belüli elsajátítását,

b) kapcsolatot tart a környezetében működő iskolában dolgozó iskolapszichológussal,

c) együttműködik a kijelölt pedagógiai szakszolgálatban dolgozó iskolapszichológussal a nevelési-oktatási intézményben a pszichológiai tevékenységgel érintett gyermekek, tanulók pedagógiai szakszolgálati vagy egyéb egészségügyi szakellátásra történő utalása vonatkozásában,

d) az óvodai, iskolapszichológusi munka szakmai minőségbiztosítása érdekében kapcsolatot tart az oktatásért felelős miniszter jogszabályban kijelölt, az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis feladatait ellátó intézménnyel,

e) együttműködik a pedagógiai szakszolgálattal az érintett gyermek, tanuló pedagógiai szakszolgálati ellátás keretében történő gondozásában,

Iskolánkban az iskolaorvossal és pszichológussal együttműködve figyelemmel kísérjük a tanulók testi és lelki fejlődését. Foglalkozunk a pályaválasztás, pályaaalkalmasság egészségügyi szempontjaival. Az iskola-orvos vagy védőnő segítségével tájékoztatjuk a tanulókat a pálya- és szakmai alkalmasságot leginkább befolyásoló betegségekről, elváltozásokról. Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű tanulók (Kt. 30. §) egészségfejlesztésére, pályaválasztásuk segítésére, pályaaalkalmasságuk megállapítására.

5. Követelmények

Követelmény, hogy a diákok az egészségfejlesztés terén szerzett ismereteik, készségeik és jártasságaik birtokában felismerjék a kiegyensúlyozott életmód és életvitel jelentőségét saját egészségük szempontjából. Ismerjék az egészségfejlesztéssel összefüggő alapfogalmakat, különös tekintettel az egyéni felelősség jelentőségére.

A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a fizikai, mentális és szociális jóllét állapota, valamint, hogy a mindennapi életvezetés, az életmódbeli szokások fogják döntő mértékben meghatározni későbbi egészségi állapotukat, életkilátásaikat.

Tudjanak különbséget tenni a "kockázatos" és a "veszélyes" dolgok, tevékenységek között. Ismerjék fel az egészséget veszélyeztető magatartásformákat, valamint azokat az élethelyzeteket, amelyek választások elé állíthatják őket.

Legyenek tisztában a dohányzás, az alkohol és a kábítószer-fogyasztás egészségi, jogi és társadalmi következményeivel. Tudjanak különbséget tenni a kábítószer is tartalmazó gyógyszerek használata és visszaélészerű fogyasztása között.

Ismerjék a szexualitás társadalmi vonatkozásait, a nemi és családi szerepek jellegzetességeit, legyenek tisztában a szexuális élet alapvető higiéniájával.

Rendelkezzenek olyan kommunikációs készségekkel, amelyek segítik őket az egészségüket támogató döntések meghozatalában, valamint társas kapcsolataik "karbantartásában", konfliktusaik kezelésében. Ismerjék fel a kiegyensúlyozott táplálkozás alapvető jelentőségét az egészségi állapot fenntartásában.

Legyenek tudatában az aktív életmód által kínált előnyökkel, elsősorban a mindennapi mozgás kedvező élettani hatásának, valamint saját fizikai képességeik megőrzésének fontosságával. Ugyancsak lássák be az aktív életvitel a személyközi kapcsolatokban és az önbecsülésben betöltött szerepét.

Éljék át a szűkebb és tágabb környezetért vállalt felelősség érzését, ismerjék fel egyéni lehetőségeiket a természetvédelem területén.

Ajánlott könyvek a témák feldolgozásához:

- Rudas János: Delphoi örökösei - (9-13. osztály)
- Dr. Gion Gábor: A serdülők egészségvédelme 12-16 éveseknek - (9-10. osztály)
- Dr. Czeizel Endre: Felkészülés a családi életre (9 – 13. osztály);

valamint a középiskolai biológia tankönyvek közül:

- dr. Lénárd Gábor: Biológia 11. (NT-16308/1)
- dr. Lénárd Gábor: Biológia 12. (NT-16408/1)
- Gál Béla BIOLÓGIA 11. - A sejt és az ember biológiája (MS-2642)
- Gál Béla BIOLÓGIA 12. - Öröklődés, környezettan, evolúció (MS-2643)